

מדעי הבריות מוגבר

הוראות לנבחנים

א. משך הבחינה: שתיים ורבע.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון	56 נקודות
פרק שני	24 נקודות
פרק שלישי	20 נקודות
סך-הכול	100 נקודות

ג. חומר עזר מותר לשימוש: אין.

ד. הערות מיוחדות: ענו על מספר השאלות הנדרש בשאלון. המעריך יקרא ויעריך את מספר התשובות הנדרש בלבד, לפי סדר כתיבתן במחברתכם, ולא יתייחס לתשובות נוספות.

ה. את התשובות על השאלות שבפרק השלישי יש לסמן בתשובון שבעמוד 19 של מחברת הבחינה.

כתבו במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונכם לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
כתבו "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. כתיבת טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה!

בשאלון זה 8 עמודים.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

המשך מעבר לדף

השאלות

פרק ראשון (56 נקודות)

בפרק זה תשע שאלות המחולקות על-פי מערכות. בחרו שתי מערכות, וענו על שתי שאלות בכל מערכת. בסך-הכול עליכם לענות על ארבע שאלות (לכל שאלה – 14 נקודות).

פולמונולוגיה

שאלה 1

- א. הסבירו מדוע מופיע קוצר נשימה במחלת האסתמה.
- ב. ציינו שני גורמי סיכון להתקף אסתמה.
- ג. הסבירו את מנגנון הפעולה של תרופות מרחיבות סמפונות.

שאלה 2

א. השוו בטבלה בין אמפיזמה לברונכיטיס כרונית מבחינת הפגיעה המבנית והפגיעה התפקודית:

פגיעה מבנית	פגיעה תפקודית	
		אמפיזמה
		ברונכיטיס כרונית

- ב. הסבירו מדוע רמת הפחמן הדו-חמצני (CO_2) עלולה לעלות בחולי COPD.

שאלה 3

- א. הסבירו כיצד דלקת ריאות פוגעת בתהליך חילוף הגזים בנאדיות.
- ב. ציינו שני סיבוכים אפשריים של דלקת ריאות והסבירו בקצרה כל אחד מהם.

נוירולוגיה

שאלה 4

- א. ציינו הבדל אחד בין אירוע מוחי (שבץ) איסכמי לאירוע מוחי המורגי.
- ב. הסבירו מהו הטיפול בכל אחד מסוגי השבץ המוחי.
- ג. הסבירו מדוע יש חשיבות למתן טיפול מהיר.

שאלה 5

- א. הסבירו מהו פרכוס, מבחינה פיזיולוגית.
- ב. ציינו שני גורמים אפשריים לאפילפסיה.
- ג. הסבירו את עקרון הפעולה של תרופות אנטי-אפילפטיות.

שאלה 6

- א. הסבירו הבדל אחד בין מנינגיטיס לבין אנצפליטיס.
- ב. ציינו שני תסמינים אופייניים למנינגיטיס ושני תסמינים אופייניים לאנצפליטיס.
- ג. ציינו איזו בדיקה נעשית לאימות מנינגיטיס חיידקית ומה יהיה הטיפול הרפואי.

גסטרואנטרולוגיה

שאלה 7

- א. ציינו שתי סכנות בהשמנה והסבירו אחד מהם.
- ב. הסבירו מהם סיבים תזונתיים.
- ג. ציינו שלושה יתרונות בריאותיים של צריכת סיבים תזונתיים.

שאלה 8

- א. הסבירו את המנגנון האוטואימוני במחלת הצליאק.
- ב. הסבירו מדוע חולים בצליאק עלולים לפתח אנמיה.

שאלה 9

- א. הסבירו את תפקיד החיידק *Helicobacter pylori* בהתפתחות כיב פפטי.
- ב. הסבירו מהו רפלוקס קיבתי-ושטי, ומהו הגורם לכך.
- ג. ציינו סיבוך אחד שעלול להיות כתוצאה מרפלוקס קיבתי-ושטי.

פרק שני (24 נקודות)

בחרו אחד מתוך שלושת סיפורי המקרה שלפניכם (פולמונולוגיה, גסטרואנטרולוגיה או נוירולוגיה).

קראו את סיפור המקרה שבחרתם, וענו על שלוש שאלות לפחות מתוך השאלות שאחריו (לכל שאלה – 8 נקודות).

באפשרותכם לענות על כל ארבע השאלות הקשורות לסיפור המקרה, אך סך הנקודות שתוכלו לצבור בפרק זה לא יעלה על 24 נקודות.

סיפור מקרה ראשון – פולמונולוגיה

ד"ר, בן 62, מעשן כבד מזה 35 שנה, פונה לרופא עקב שיעול כרוני שהחמיר בשבוע האחרון. הוא מתלונן על ליחה צהובה-ירקרקת, קוצר נשימה במאמץ קל וצפצופים בנשימה. נוסף על כך, ד"ר מדווח על עייפות וחום נמוך (37.8°C). בבדיקה גופנית נמצאו נשימות מהירות, וסטורציה 91% במנוחה. הרופא מאבחן דלקת סמפונות חריפה.

שאלה 10

ציינו גורמי סיכון עיקריים להתפתחות בرونכיטיס כרונית, והסבירו אחד מהם.

שאלה 11

הסבירו את המנגנון הפתופיזיולוגי הגורם לשיעול וליצירת ליחה במצב זה.

שאלה 12

הסבירו מדוע הופיעו אצל ד"ר קוצר נשימה וסטורציה נמוכה.

שאלה 13

ציינו שני טיפולים במצב זה, והסבירו כיצד הם מסייעים לשיפור מצבו של ד"ר.

סיפור מקרה שני – נירולוגיה

ש"ב, בן 74, פונה לחדר מיון לאחר שאשתו הבחינה כי לפני כשעה החל לדבר בצורה לא ברורה. לדבריה, הוא התקשה להשלים משפטים ונראה מבולבל. נוסף על כך, הופיעה אצלו חולשה פתאומית ביד וברגל ימין. ברקע של ש"ב פרפור פרוזדורים, לחץ דם: 165/95, דופק לא סדיר, והוא אינו מקפיד ליטול תרופות באופן קבוע. ש"ב נשלח לבדיקת CT מוח.

שאלה 14

ציינו מהי האבחנה הסבירה, והסבירו מדוע. ציינו **שני** סימנים קליניים לאישור האבחנה.

שאלה 15

הסבירו את הקשר בין פרפור פרוזדורים לבין התפתחות שבץ מוחי.

שאלה 16

הסבירו איזה אזור במוח נפגע, ומדוע הופיעו הפרעה בדיבור וחולשה ביד וברגל ימין.

שאלה 17

הסבירו מדוע בוצע CT מוח, ומה חשיבות תוצאתו.

סיפור מקרה שלישי – גסטרואנטרולוגיה

א"כ, בן 58, פונה לרופא עקב עייפות, גרד בעור ושתן כהה מזה כשבועיים. אשתו שמה לב לצהבת בעור ובלחמיות. נוסף על כך, א"כ מתלונן על כאב ברביע ימני עליון ועל ירידה בתיאבון. בבדיקת אולטרסאונד בטן, נמצאה הרחבה של דרכי המרה, וכן נמצאה אבן החוסמת את צינור המרה המשותף. בבדיקות דם נמצאה עלייה ברמת הבילירובין.

שאלה 18

ציינו מהי האבחנה הסבירה, ופרטו **שלושה** סימנים קליניים לאישור האבחנה.

שאלה 19

הסבירו מדוע הופיעה צהבת במקרה זה.

שאלה 20

הסבירו מהו בילירובין.

שאלה 21

הסבירו כיצד תשפיע החסימה על תהליך העיכול במעי הדק.

פרק שלישי (20 נקודות)

ענו על **ארבע** מבין השאלות 22–30 בתשובון שבעמוד 19 במחברת הבחינה שלכם (לכל שאלה – 5 נקודות).
לכל שאלה ארבע תשובות, אך רק אחת מהן נכונה. סמנו X במשבצת שמתחת לאות המציינת את התשובה הנכונה.

שימו לב, עליכם לסמן את תשובותיכם ליד השאלות 22–30.

שאלה 22

באסתמה מתרחש/ת בעיקר

- א. הרחבת סמפונות.
- ב. כיווץ סמפונות.
- ג. הרס נאדיות האוויר.
- ד. הצטברות נוזלים בנאדיות האוויר.

שאלה 23

גורם הסיכון המרכזי ל-COPD הוא

- א. עישון.
- ב. זיהום ויראלי.
- ג. אלרגיה למזון.
- ד. חוסר בוויטמין D.

שאלה 24

פניאומוטוראקס (Pneumothorax) מתבטאת בעיקר ב:

- א. הצטברות נוזל בחלל הפלאורלי.
- ב. כניסת אוויר לחלל הפלאורלי.
- ג. התכווצות שרירי הסרעפת.
- ד. חסימה של דרכי האוויר הקטנות בלבד.

שאלה 25

הטרנסמיטורים במערכת העצבים פועלים ב:

- א. אקסון.
- ב. דנדריטים.
- ג. גוף תא הנוירון.
- ד. סינפסה.

שאלה 26

פאראפלגיה (Paraplegia) מתבטאת בעיקר ב:

- א. שיתוק של כל ארבע הגפיים.
- ב. שיתוק של הגפיים העליונות בלבד.
- ג. שיתוק של הגפיים התחתונות בלבד.
- ד. פגיעה תחושתית בלבד ללא שיתוק.

שאלה 27

מהי סבילות (Tolerance) לסם?

- א. מצב שבו הגוף מגיב לסם בצורה חזקה יותר עם הזמן.
- ב. מצב שבו האדם זקוק לכמות גדולה יותר של סם כדי להשיג אותה השפעה.
- ג. מצב שבו הגוף מפסיק להגיב לסם לחלוטין.
- ד. מצב שבו הסם מפסיק להשפיע על מערכת העצבים.

שאלה 28

כיצד נעשית ההדבקה במחלת הכבד הזיהומית Hepatitis A?

- א. רק דרך הדם.
- ב. רק באמצעות עקיצות יתושים.
- ג. דרך מזון או מים מזוהמים בנגיף.
- ד. רק במגע עם בעלי חיים.

שאלה 29

במחלת הצליאק קיימת פגיעה ב:

- א. כבד.
- ב. לבלב.
- ג. סיסטי המעי הדק.
- ד. רירית הקיבה.

שאלה 30

מהי פריסטלטיקה, וכיצד היא תורמת לתהליך העיכול?

- א. תהליך פירוק כימי של המזון על ידי אנזימים.
- ב. הפרשת מיצי עיכול מהקיבה והלבלב.
- ג. ספיגה של חומרי מזון דרך דופן המעי לדם.
- ד. תנועות כיווץ והרפיה בשרירי דופן מערכת העיכול המקדמות את המזון.

בהצלחה!